
Z orzecnictwa Sądu Najwyższego w sprawach adwokackich

Palestra 9/12(96), 90-91

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO **W SPRAWACH ADWOKACKICH**

UCHWAŁA
z dnia 2 kwietnia 1965 r.*
(VI KZP 1/65)

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu przedstawionej przez Sąd Wojewódzki w trybie art. 390 § 1 k.p.k. kwestii prawnej wymagającej zasadniczej wykładni ustawy:

„1. Czy majątek zespołu adwokackiego jest mieniem społecznym w ro-

zumieniu ustawy z dnia 18.VI.1959 r. (Dz. U. Nr 36, poz. 228)?

2. Czy pracownicy biura zespołu adwokackiego zatrudnieni na mocy umowy o pracę są funkcjonariuszami ponoszącymi odpowiedzialność z rozdziału XLI k.k.?”

u c h w a ł i ł:

1. Majątek zespołu adwokackiego jest mieniem społecznym w rozumieniu ustawy z dnia 18.VI.1959 r. (Dz. U. Nr 36, poz. 228).

2. Odmówić udzielenia odpowiedzi na pytanie drugie.

Uzasadnienie

I. Zadania i zakres działania zespołów adwokackich określa ustawa z dnia 19.XII.1963 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. Nr 57, poz. 309) oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.XII.1963 r. w sprawie zespołów adwokackich (Dz. U. z 1964 r. Nr 1, poz. 4).

Zespół adwokacki w świetle wyżej cytowanej ustawy, jako dobrowolne zrzeszenie określonej liczby osób wpisanych na listę adwokacką (art. 19 ustawy i § 2 rozporządzenia), jest podstawową jednostką organizacyjną adwokatury (art. 4). Organem zespołu adwokackiego jest m. in. zebranie ogółu członków zespołu (art. 24 ustawy i § 10 rozp.). Organy zespołu są jednocześnie organami adwokatury (art. 9).

Adwokatura jest zorganizowana na zasadach samorządu zawodowego (art. 1), zespół adwokacki zaś spełnia w tym samorządzie określone funkcje (por. art. 25 i 29 ustawy) i tym samym

jest on również jednostką samorządu zawodowego adwokatury. Zadaniem samorządu zawodowego adwokatury, a więc i zespołu (zebrania jego członków) jest: czuwanie nad należytym wykonywaniem przez adwokaturę jej ustawowych zadań, zapewnienie jej właściwej postawy społecznej, wysokiego poziomu etycznego i stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych, sprawowanie kontroli nad ścisłym przestrzeganiem przepisów o wykonywaniu zawodu adwokata (art. 1 ust. 2).

Jeśli się uwzględni jednocześnie, że adwokatura powołana jest m. in. do udzielania pomocy prawnej zgodnie z prawem i interesem mas pracujących (art. 2 ustawy), że szczególna rola w zakresie udzielania takiej pomocy prawnej, tzn. zgodnie z prawem i interesem mas pracujących, wyznaczona została zespołom adwokackim (art. 17 ustawy) i że zespół adwokacki wyposażony został w osobowość prawną (art. 10) — to uznać należy, że zespół

* Przedruk z „Nowego Prawa”, nr 10/65.

adwokacki ma charakter zrzeszenia socjalistycznego.

Dalszymi cechami charakteryzującymi zespół adwokacki jako zrzeszenie socjalistyczne są: podział pracy między jego członkami (art. 20), wzajemna między członkami zespołu pomoc i współpraca (§ 1 rozp.), podział dochodów w zasadzie proporcjonalnie do wkładu pracy każdego z członków zespołu (§ 29—38 rozp.) oraz zasady kontroli (art. 23 pkt 1, art. 58 pkt 3) i nadzoru (art. 13 ustawy).

Sąd Najwyższy niejednokrotnie już wyjaśniał, jakimi kryteriami należy się kierować przy zaliczaniu niektórych organizacji społecznych do takich, którym obowiązujące ustawodawstwo zapewnia ochronę mienia jako mienia społecznego (vide: uchwała połączonych Izb Karnej i Cywilnej z dn. 14.II.1964 r. VI KO 52/62 — OSN poz. 82 z 1964 r.; uchwały składu siedmiu sędziów SN: z dn. 19.III.1964 r. VI KO 82/62 — OSN poz. 83 z 1964 r. i z dn. 18.VI.1964 r. VI KO 76/62 — OSN poz. 130 z 1964 r. oraz uchwała z dn. 19.III.1964 r. VI KO 16/63 — OSN poz. 97 z 1964 r.; wyroki Sądu Najwyższego z dn. 24.VI.1964 r. III K 297/62 — OSN poz. 161 z 1964 r. i z dn. 13.III.1964 r. III K 922/61 — OSPIKA z. 12, poz. 255; a nadto uchwały z dn. 9.IV.1964 r. VI KO 19/63 — OSN poz. 102 z 1964 r. i z dn. 28.VI.1962 r. VI KO 11/62 — OSN poz. 54 z 1963 r.) „Konstytucja — poza własnością spółdzielczą — nie wymienia innych rodzajów grupowej własności społecznej. Przedmiotem bowiem własności innych organizacji społecznych, a więc organizacji politycznych, związków zawodowych, organizacji młodzieżowych, stowarzyszeń naukowych i kulturalnych oraz innych organizacji ludu pracującego (art. 72 Konstytucji), są dobra majątkowe z reguły nie włączone bez-

NOTKA

O zespole adwokackim jako dobrowolnym socjalistycznym zrzeszeniu por. S. Garlicki: „Charakter prawny zespołu adwokackiego i stosunku łączącego adwokata z zespołem, „Pałestra” nr 4 z 1964 r., s. 1—5, gdzie omówiono również wypowiedzi innych autorów.

pośrednio do procesu produkcji. Własność taka jest również własnością społeczną, chociaż stanowi odrębną jej formę. Nie można jej utożsamiać ani z własnością ogólnonarodową, ani z własnością spółdzielczą, jednakże jako społeczna własność grupowa jest ona bliższa własności spółdzielczej” (z wyżej cytowanej uchwały VI KO 52/62).

W przytoczonych uchwałach Sąd Najwyższy m. in. podkreślił również, że charakter działalności poszczególnych organizacji społecznych jako organizacji społecznych ludu pracującego wskazuje na to, iż mienie tych organizacji jest mieniem społecznym. Chodzi więc o działalność organizacji ściśle związaną z działalnością państwa budującego socjalizm.

Adwokatura współdziałała z sądami i innymi organami państwowymi w zakresie ochrony porządku prawnego PRL i powołana jest do udzielenia pomocy prawnej zgodnie z prawem i interesem mas pracujących (art. 2 ustawy). Adwokatura jest zatem tego rodzaju organizacją społeczną, której własność jest własnością społeczną (art. 126 kodeksu cywilnego). Tym samym mienie jednostek organizacyjnych adwokatury, a więc i zespołów adwokackich objęte jest ochroną prawną przewidzianą dla mienia społecznego.

II. Kwestią odpowiedzialności karnej pracowników organizacji społecznych, których własność objęta jest przepisami o ochronie mienia społecznego, zajmował się Sąd Najwyższy również w cytowanych wyżej uchwałach i wyrokach. W niniejszej sprawie zagadnienie kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego zależne jest od ustaleń faktycznych i dlatego pytanie drugie Sądu Wojewódzkiego w istocie samej nie stanowi kwestii prawnej, wobec czego na pytanie to należało odmówić odpowiedzi.